

Utklipp från Norra Bohuslänningen 1917-03-03

En ohygglig olycka.

En vadbåt sprängdes i stycken genom karbidexplosion.

En död och två skadade.

Vad båten "Kämpa" SD 430 som under vintern deltagit i sillfiske härstades blev, då isen började lägga sig infrusen och har legat vid härvarande kajerna omkring 6 veckors tid. Då den uppsågade vaken öppnade möjlighet för "Kämpa" att gå ut samlades vadlaget här i tisdags och gjorde sig redo för att åter upptaga fisket. Natten emellan onsdag och torsdag var "Kämpa" ute på "Säcken" och fick känning av sill. Vaden kastades kl 12 och fram emot 1-tiden hade man vaden inne och en fångst så stor båten förmådde bära, man beräknade omkring 300 hl.

Då vaden gått ut och man skulle "lämma" gjordes däckets rent för sådana föremål som voro lösa. Bl.a. nedsattes karbidbehållaren för acytelenljuset som innehöll 25 kg, i skansen. Man hade nu inne vad och fångst och skulle söka land för att invänta dager. Vid 3-tiden var man inne i Videbukten på Säcken strax norr om Lesund och hade lyckligt kommit i hamn. En man hade gått i land med trossen och en man var i jullen, de övriga åtta stodo på däck som var höljt av vaden och sillfångsten. En av bröderna Hilmersson, Lars framkastade en undran om båten kunde vara läck och gick därför försedd med lampa ned i rummet för att efterse detta. Han hade ej förr försvunnit under däck, förrän en ytterst våldsam explosion inträffade. Däcket lyfte sig högt upp och de å detsamma varande kände sig, omvärvda av lågor, slungade

upp i luften för att i nästa ögonblick hamna i vattnet, vilket fylldes av nedfallande spillror.

En hemsk kamp för livet.

Det hela hade inträffat så oförmodat och hastigt, att ingen av de ombordvarande hann ens göra sig någon redo för vad som hänt. I samma ögonblick som explosionen inträffade, slocknade naturligtvis luxlampan, och olycksplatsen med de för livet kämpande männen inhöjldes i ett intensivt mörker. Man ropade varandras namn, klamrande sig fast vid de vrakdelar som flöto omkring på vattnet. Endas en man undgick att komma i sjön, nämligen Gustav Hilmersson som befann sig i kännebåten, och det var hans rådhighet och styrka som räddade de andras liv. Kännebåten var nämligen fastgjord vid vadbåten och då denna sjönk gällde det att komma loss. Gustav hade dock ingen kniv, utan spännde sina krafter till det yttersta och lyckades slita av den stropp varmed kännebåten var fastgjord i den sjukande båten. Han kom nu sina nödställda kamrater till hjälp och snart voro de alla upptagna i båten. Alla utom förutnämnde Lars, vilket följt med i djupet. Man rodde omkring på olycksplatsen under en dryg halvtimme, ropande den saknades namn, men förgäves, inte ett ljud förnamns som antydde, att den sökte fanns bland vrakresterna.

En rodd på måfå i mörkret.

Nu insåg man att det var fåfängt att längre söka efter den saknade brodern varför man måste övergiva platsen och försöka komma till hus för att få hjälp. Varthän skulle man styr kosan? Alla varo helt naturligt mer eller mindre förvirrade, natten var mörk och tjocka rådde även. Vilebukten där olyckan skedde är belägen ett gott stycke från människoboningar, närmasta ställe är Lesund söderöver och Sandviken norröver. Man satte på den äldsta av bröderna Hilmersson inrådan kurs norrut och uppnådde efter en halv timmes rodd i mörker Sandviken där de skeppsbrutna blevo insläppta och på bästa sätt omhuldade hos den här boende hr Sam Olsson. Det blev ett styvt göra att skaffa torra kläder åt de nio genomvåta männen, men det gick dock. De nödställda hade ej heller ord nog för att prisa det gästvänliga herrskapet Olsson för deras omsorg om dem i deras olyckliga belägenhet.

På olycksplatsen.

Då olyckan på torsdagsmorgonen blev bekant genom David Hilmerssons hitkomst, beslöts att "Artur" samt hr Carlsson & Baatz motorbåt skulle avgå till olycksplatsen för att av det sjunkna bärga vad som bärgas kunde. Ett i hamnen liggande vadlag från Resö, "Olivia" erbjöd sig med det ädelmod och kamratkänsla, som är utmärkande för våra bohuslänska fiskare, att medfölja och hjälpa till med bärgningsarbetet. Vid 12-tiden på middagen bar det av till olycksplatsen varvid en av "N.B's" medarbetare medföljde för att på ort och ställe taga olyckan i skärskådning. Efter att passerat Tjurholmen och strax därpå Lesund girar "Artur" in

i en liten bukt, omgiven av höga branta berg, och här möter oss anblicken av spåren efter den tragedi som utspelas några timmar förut. Hela bukten var full av vrak, tomma fotogenfat bräder, vadblåsor; strax in till berget där båten låg när olyckan skedde, skjuter några bräder upp ur vattnet - det är det totalt lössprängda däck. Och genom det klara, fast av oräkneliga döda skarpsillar översållade vattnet kan man tydligt iakttaga det söndersplittrade vraket av den sjunkna båten. Både bogarna och förstäven har bokstavligen tryckts ut, splitrats i trasor. Utefter botten ligger vaden i vilket det ännu finns en mängd sill. Såsom ett talande bevis om explosions våldsamt kan omtalas att högt uppe på de höga bergen omkring viken ligger högar ett av sill, brädor mm. Den i den på botten liggande vaden och sillen gällde det nu först att få upp, och ett energiskt arbete härmed, samt att få tag i den döde igångsattes genast. Efter ca 3 timmar ihärdigt arbete hade man också vaden och dess innehåll- 100 hl vacker, ännu levande skarpsill ombord i hr C & B:s båt. Nu vidtog det svåraste och för den saknades bröder smärtsammaste uppgiften nämligen att hitta den förolyckade brodern.

Sökande efter den dödades lik.

Då däck befriats från vaden satte man fast en ända i samma, vilket fördes i land. När man började hala i densamma lyfte sig det trasiga däck, och den döde, som legat därunder, flöt nu upp. Liket företedde ohyggliga skador, halva huvudet var så gott som bortslitet, varjämte ena handen var kluven. Döden hade - det kan ju ända vara en tröst för det sörjande varit ögonblicklig. Han var 25 år gammal och ogift. Föräldrarna är i liv och fadern är omkring 70 år och modern 60 år. De blevo djupt förkrossade vid den upprörande underrättelsen.

Vadlaget "Olivas" insats i bärgningsarbetet.

Att den i vaden kvarvarande sillen samt vaden själv i oskadat skick kunde bärgas ur förödelsen, får till stor del tillskrivas Resö-vadlaget "Olivas" energiska och skickliga arbete. Upprepade gånger protesterade bröderna Hilmersson mot att man skulle besvara sig med att söka bärga sill och vad. - VI BRY OSS EJ OM NÅGOT, BARA VI FÅR LARS. Men "Olivas" käcka manskap gav sig ej, och arbetet kröntes också med framgång, idet att vaden upptogs så gott som oskadad tillika med sillen vilken av hrr Carlsson & Baatz inköptes för 1800 kr.

Sillen på däck - de överlevandes räddning.

Katastrofen skulle säkerligen krävt långt flera offer om icke däckets varit täckt av vaden och sillmassan, som dämpade trycket och hindrade båtens fullständiga söndersplittrande. Också den omständigheten att olyckan skedde så nära land var en tur i oturen, hade det skett på t.ex. fångstplatsen då hade nog inga av de ombordvarande undsluppit med livet.

Förlusten.

torde oberäknat det oersättliga människolivet, lågt beräknad belöpa sig till mellan 14 á 15000kr. Det blir så mycket kännbarare som hela redskapen var oassurerad och ägdes av de fem bröderna Jarl, Hjalmar, Gustav, David och Lars Hilmersson samt deras fader; de övriga av lagets medlemmar, Harry Collin, Hans Alf, Frits Nordgren, Gustaf Joelsson och Ernst Vestlund voro endast med "på part".

Även för dessa blev förlusten kännbar nog idet att de förlorade alla sina kläder och andra tillhörigheter. En sorglustig syn var det då man ur några uppfiskade persedlars fickor framletade bl. a några genomblöta bröd och sockerkort, vilka med förklarligt vemod betraktades av dess resp. ägare.

Den sjunkna båten ämnar man ej söka taga upp, emedan det knappast anses löna sig, motorn däremot kommer man att med dykarhjälp försöka bringa på det torra igen.

De två skadade, av vilka den ena erhållit en krosskada i ena foten och den andra några konstitutioner i ansiktet, befinner sig utom all fara.

I går avreste de nio överlevande till Kämpersvik, medförande den omkomnes lik.

Utklipp: Norra Bohusläns tidning 1917-03-03.

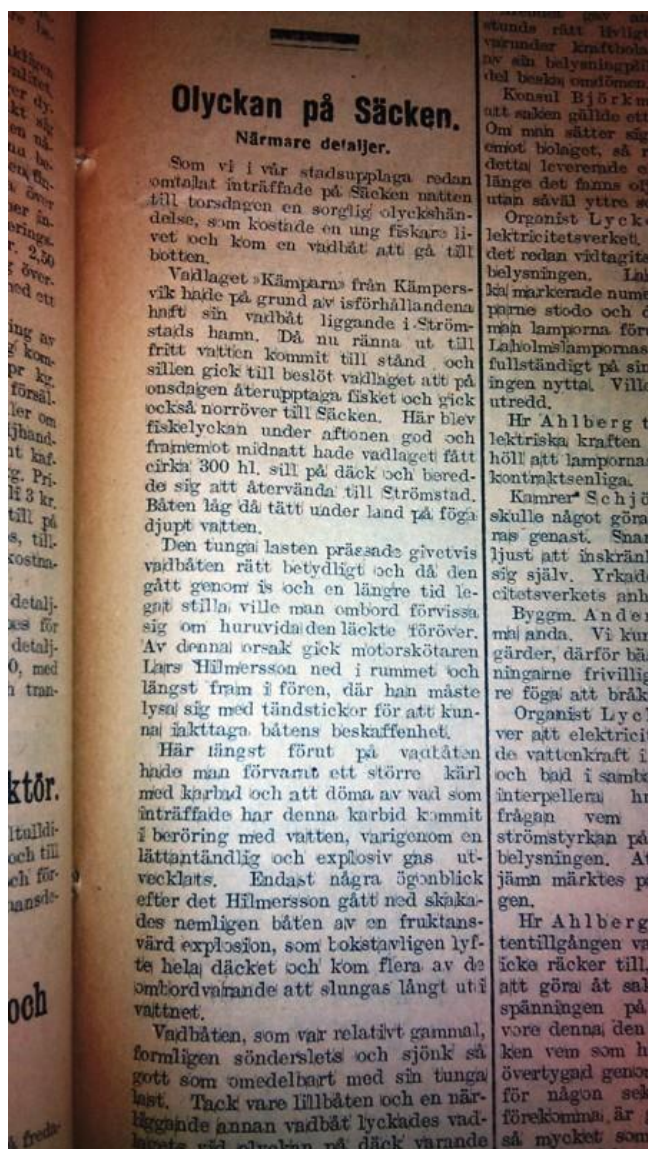

Hemsk olycka på Säcken i natt.

En vadbåt förolyckades, 1 man dödad.

Då en vadlaget "Kämparn" från Kämpersvik tillhörig vadbåt i natt vid 12.tiden efter slutat fiske å Säcken skulle återvända till Strömstad inträffade en hemsk olyckshändelse som kostade en mans liv och fullständig förstörde vadbåten. En 26 årig ogift fiskare från Kämpersvik skulle nämligen fylla på karbidförrådet till Luxlampan. Här väl användes han sig oförsiktigt av tändstickor, varigenom behållaren kom att explodera och slog i spillror båten. Mannen ljöt en ögonblicklig död. De övriga 9 ombordvarande räddade sig i lillbåten. Fångsten, 300 hl sill följde båten till botten.

Utklipp: Strömstads tidningen 1917-03-01

Olyckan på Säcken.

Närmare detaljer.

Som i vår stadsupplaga redan omtalat inträffade på Säcken natten till torsdag en sorglig olyckshändelse som kostade en ung fiskare livet och kom en vadbåt att gå till botten. Vadlaget "Kämparn" från Kämpersvik hade på grund av isförhållandena haft sin vadbåt liggande i Strömstads hamn. Då nu ränna ut till fritt vatten kommit tillstånd och sillen gick tillbeslöt vadlaget att på onsdagen återupptaga fisket och gick norröver till Säcken. Här blev fiskelyckan under aftonen god och framemot midnatt hade vadlaget fått c.a 300 hl sill på däck och beredde sig att återvända till Strömstad. Båten låg då tätt under land på föga djupt vatten. Den tunga lasten pressade givetvis rätt betydligt och då gått genom is och en längre tid legat stilla ville man ombord förvissa sig om huruvida den läckte föröver. Av den orsaken gick motorskötare Lars Hilmersson ned i rummet och längst fram i fören där han måste

lysa sig med tändstickor för att kunna iakttaga båten beskaffenhet. Här längst förut på vadbåten hade man förvarat en större käril med karbid och att döma av vad som inträffade har denne karbid kommit i beröring med vatten, varigenom en lättantändlig och explosiv gas utvecklats. Endast några ögonblick efter det Hilmersson gått ned skakades nämligen båten av en fruktansvärd explosion som bokstavligen lyfte hela däck och kom flera av de ombordvarande att slungas långt uti vattnet. Vadbåten, som var relativt gammal formligen sönderslets och sjönk så gott som omedelbart med sin tunga last. Tack vare lillbåten och en närliggande annan vadbåt lyckades vadlaget vid olyckan på däck varande medlemmar att rädda livet, om ock en och annan litet skamfilad, men Lars Hilmersson var och förblev borta, följande båten till djupet. Hans döda kroppen upptogs under torsdagen och fraktades till Strömstad. Av skadorna att döma hade han fått ett våldsamt slag i övre delen av huvudet av någon bjälke eller plank. Den så sorgligt bortgångne var endast 26 år gammal samt ogift. Olyckan har givetvis stora kretsar väckt den djupaste förstämning och då båten var oassurerad gör vadlaget en svår förlust. Troligen är endast motorn värd räddningsarbete när båten är fullkomligt uppflängd tydande på explosionens våldsamma kraft. Sillen blev till en del bärgad liksom vaden. Vadlaget avresa med 4-tåget i går e.m till hemorten medförande sin döda kamrat.

Utklipp: Strömstads tidning 1917-03-03.

OLYCKSHÄNDELSEN PÅ SÄCKEN.

Enligt vad som meddelas saknade den å den förolyckade fiskebåten "Kämpa" förvarade karbidburk tättslutande lock.

För att betryggande täthet skall vinnas har Svenska karbidkontoret enligt vad därifrån meddelas, sedan flera år tillbaka konstruerat och fört i marknaden ett s.k. förslutningslock för karbidfat, tillverkat av järn och med en kraftig tättningsring av gummi. Tätheten blir så effektiv, att med dylikt lock försett karbidfat kan nedsänkas i vatten utan att den minsta fuktighet tillföres karbiden.

Utklipp: Norra Bohusläns tidning 1917-03-05.

Från allmänheten.

Ett tack!

Natten till den 1 mars hände oss en svår olycka, då, såsom bekant en olycksdiger explosion skedde ombord på vår vadbåt med följd, att denne helt och hållet förstördes samt en vår broder fick en ögonblicklig död. På grund av olyckans stora omfång icke allenast genom förlusten av en kär och avhållen broder utan även i ekonomiskt hänseende, väckte denna genast vackra solidaritet skänslor bland vår kolleger såväl som hos andra varmhjärtade människor, vilka känslor resulterade uti att en insamling på initiativ av vår yrkesbroder Axel Höjden från Bovallstrand, satte igång. Och vilja vi härmed uttrycka vårt djupaste tack för det vackra resultat som denna om sann människokärlek och solidaritet vittnade hjälpsamhet lämnat, och som här nedan följer.

Kämpersvik den 31/3 1917.

Vadlaget "Kämpan".

Bröderna Hilmersson .

Insamlade bidrag till vadlaget "Kämpan", Kämpersvik :

Carlsson & Batz, Fiskaffär, Strömstad: 100 kr. H.T Börjesson, Lunnevik: 20 kr.

Harald Andersson, Nordbytången: 20 kr. Adolf Nilsson, Lunnevik: 20 kr.

Karl Börjesson, Stenviken: 20 kr. Julius Martinsson, Strand: 20 kr.

Thorvald Thuresson, Strand : 20 kr. Johan Johansson, Lervik: 20 kr.

Vadlaget "Nordstjärnan", Lunnevik: 100 kr. Vadlaget "Vargen", Lervik: 50 kr.

Alb. Börjesson, Strömstad: 75 kr. Adolf Karlsson, Strömstad: 25 kr.

Vadlaget "Norden", Lunnevik: 25 kr. Vadlaget "Valen", Bovallstrand: 50 kr.

Vadlaget "Bockarne", Bovallstrand: 30 kr. Vadlaget "Göta", Bovallstrand. 30 kr.

Vadlaget "Tärnan", Bovallstrand: 25 kr. Vadlaget "Olivia", Resö: 30 Kr.

Vadlaget "Björn", Bovallstrand: 30 kr. Karl Johan Andersson, Lervik: 20 kr.

Vadlaget "Örnen", Lunnevik: 25 kr. Vadlaget "Krabbarne" : 20 kr

Vadlaget "Örnen", Bovallstrand: 25 kr. Axel Johansson, Styrso: 20 kr.

Ernst Johansson, Resö: 20 kr. Martin Karlsson, Kongbäck: 20 Kr.

Vadlaget "Fram", Hunnebostrand: 50 kr. Vadlaget "Nordstjärnan "Syd koster: 40 kr.

Handlaren O.T Karlson, Strömstad: 50 kr.

Summa : 945 kr

Utklipp: Norra Bohusläns tidning 1917-04-07.

Tidningsartiklarna är sammanskrivna av:

Pelle Jansson Kämpersvik.

kampersviksbatvarv@gmail.com